

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/39/2009

PREFERENCJE PARTYJNE W MARCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2009

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w marcu¹, udział w nich – według własnych zapowiedzi – wzięłoby 54% ankietowanych, niewiele mniej niż w ubiegłych miesiącach. Od grudnia 2008 roku, kiedy poziom deklaracji uczestnictwa w wyborach był w ostatnim czasie najwyższy, gotowość Polaków do uczestniczenia w procedurach demokratycznych obniżyła się tylko minimalnie – o 3 punkty procentowe. Ponad jedna czwarta ankietowanych (29%) jednoznacznie odrzuca możliwość wzięcia udziału w hipotetycznych wyborach parlamentarnych.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań								
	VII 2008	VIII 2008	IX 2008	X 2008	XI 2008	XII 2008	I 2009	II 2009	III 2009
	w procentach								
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	56	55	55	56	56	57	56	55	54
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	15	18	14	15	18	17	18	18	17
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	29	27	31	28	26	26	26	27	29

Wprawdzie nadal utrzymują się bardzo wysokie notowania rządzącej partii, jednak w porównaniu z ubiegłym miesiącem PO nieco straciła. Obecnie chęć głosowania na PO deklaruje 42% badanych gotowych uczestniczyć w wyborach, o 3 punkty procentowe mniej niż w lutym. Co piąty respondent zapowiadający swój udział w głosowaniu (20%) chciałby poprzeć najbardziej liczącego się konkurenta rządzącej partii – PiS. Po kilku miesiącach stabilnych notowań poparcie dla PiS wzrosło o 2 punkty procentowe. Lepsze niż w lutym są także notowania drugiego z ugrupowań opozycji parlamentarnej – SLD. W marcu

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (226) przeprowadzono w dniach 4–10 marca 2009 roku na liczącej 979 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

na ugrupowanie to głosowałoby 8% zadeklarowanych uczestników wyborów, o 3 punkty procentowe więcej niż w lutym. Po wyjątkowo złych notowaniach sprzed miesiąca PSL zyskało przychylność 5% ankietowanych wybierających się na ewentualne wybory.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*								
	VII 2008	VIII 2008	IX 2008	X 2008	XI 2008	XII 2008	I 2009	II 2009	III 2009
	w procentach								
Platforma Obywatelska RP	42	40	41	40	34	43	44	45	42
Prawo i Sprawiedliwość	18	18	19	20	18	18	17	18	20
SLD	6	7	6	6	7	8	7	5	8
Polskie Stronictwo Ludowe	4	6	4	6	7	5	5	4	5
KPEiR	1	3	2	1	1	2	1	1	1
Liga Polskich Rodzin	2	2	1	2	2	1	1	3	1
Partia Kobiet	2	1	2	1	2	1	1	1	1
Prawica Rzeczypospolitej	1	0	0	1	0	0	0	1	1
Samoobrona RP	2	1	1	1	1	2	1	1	1
SdPI	0	1	1	0	1	1	1	0	1
Stronictwo Demokratyczne	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Unia Polityki Realnej	1	1	0	1	1	0	1	1	1
UP	1	0	1	0	0	0	1	0	1
Inne	0	0	1	2	1	1	1	1	1
Trudno powiedzieć	18	16	20	19	23	17	17	17	16
N=	606	590	585	620	584	573	604	569	526

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. W tabeli uwzględniamy tylko te partie, które w sondażu uzyskały poparcie co najmniej 0,5% zadeklarowanych uczestników głosowania

Pozostałe ugrupowania nie miałyby szans na wprowadzenie swych przedstawicieli do parlamentu. Poparcie dla nich jest już tylko symboliczne – po 1% głosów uzyskałyby: KPEiR, LPR, Partia Kobiet, Prawica Rzeczypospolitej, Samoobrona, SdPI, Stronictwo Demokratyczne, UP oraz UPR.

W marcu 16% badanych deklarujących udział w hipotetycznych wyborach nie wie, na którą partię oddałoby swój głos. Od trzech miesięcy odsetek ten w zasadzie się nie zmienił.

W marcu minimalnie spadło poparcie dla głównej partii koalicji rządowej, czyli PO, zyskały natomiast oba ugrupowania opozycyjne – PiS i SLD. Zmiany w notowaniach partii politycznych odzwierciedlają zatem to, co zwykle zdarza się w obliczu kryzysu, czyli spadek poparcia dla rządzących i wzrost notowań opozycji. Dotąd bowiem – z różnych przyczyn – kryzys finansowy i gospodarczy zupełnie nie przekładał się na preferencje wyborcze Polaków. Trzeba jednak pamiętać, że przewaga popularności rządzącej partii nad konkurentami ciągle jest ogromna – PO ma ponad dwukrotnie więcej zwolenników niż PiS, najsilniejsza z partii opozycyjnych. To, czy obecny spadek poparcia dla rządzących jest skutkiem kryzysu i będzie zjawiskiem trwałym, pokażą dopiero kolejne badania.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udział	
		%	%	%	
Ogółem		54	17	29	977
Płeć	Mężczyźni	58	17	26	460
	Kobiety	51	17	32	517
Wiek	18-24 lata	55	20	25	144
	25-34	55	19	26	181
	35-44	48	23	28	146
	45-54	54	17	30	161
	55-64	57	13	30	169
	65 lat i więcej	56	11	33	177
Miejsce zamieszkania	Wieś	50	18	33	365
	Miasto do 20 tys.	45	19	36	127
	20-100 tys.	54	18	28	195
	101-500 tys.	57	19	24	161
	501 tys. i więcej mieszk.	73	8	19	128
Wykształcenie	Podstawowe	45	19	36	257
	Zasadnicze zawodowe	44	18	38	246
	Średnie	61	17	22	332
	Wyższe	73	13	14	141
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	75	12	12	82
	Średni personel, technicy	72	6	22	34
	Pracownicy adm.-biurowi	62	17	22	58
	Pracownicy usług	54	13	33	66
	Robotnicy wykwalifikowani	40	22	38	135
	Robotnicy niewykwalifik.	55	29	16	51
	Rolnicy	39	19	42	52
Pracujący na własny rach.	78	17	5	19	
Bierni zawodowo	Renciści	40	23	37	69
	Emeryci	58	12	31	212
	Uczniowie i studenci	62	20	18	93
	Bezrobotni	38	16	46	59
	Gospodynie domowe i inni	55	18	27	48
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	61	14	24	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	58	15	27	78
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	23	23	201
	prywatnym gosp. rolnym	54	18	28	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	41	20	39	231
	501-750	46	16	38	147
	751-1000	56	18	26	198
	1001-1500	65	14	21	130
	Powyżej 1500 zł	72	14	13	125
Ocena własnych war. mater.	Złe	35	17	48	164
	Średnie	49	21	30	461
	Dobre	69	12	19	352
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	19	25	60
	Raz w tygodniu	58	16	26	449
	1-2 razy w miesiącu	46	21	34	154
	Kilka razy w roku	50	19	30	180
	W ogóle nie uczestniczy	56	12	31	134
Poglądy polityczne	Lewica	64	16	20	153
	Centrum	52	19	29	306
	Prawica	69	10	21	272
	Trudno powiedzieć	34	23	43	246

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?							
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Demokratyczna – demokraci.pl (PD)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		1	1	0	1	42	5	1	20
Płeć	Mężczyźni	1		0	0	42	6		19
	Kobiety		2		2	43	4	1	20
Wiek	18-24 lata				3	55	2		17
	25-34		1		2	40	2	1	29
	35-44	4			1	48	4		18
	45-54				1	42	9	2	18
	55-64	1	2			43	6		15
	65 lat i więcej		2	1		30	5		21
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	1	0	1	29	9		23
	Miasto do 20 tys.					43	1		21
	20-100 tys.	1	1		2	49	3	1	18
	101-500 tys.		3		4	47	2	1	20
	501 tys. i więcej mieszk.	2				56	3		15
Wykształcenie	Podstawowe	1	3			37	7	1	19
	Zasadnicze zawodowe	3			2	33	8		24
	Średnie		0		1	46	4	1	21
	Wyższe		1	1	2	51	1		16
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		2		2	54	1		14
	Średni personel, technicy					56			15
	Pracownicy adm.-biurowi				2	30	6		29
	Pracownicy usług				3	37	9	3	27
	Robotnicy wykwalifikowani				2	33	2		31
	Robotnicy niewykwalifik.					26	5	5	24
	Rolnicy					14	27		30
Pracujący na własny rach.					63	6		6	
Bierni zawodowo	Renciści	11	3			42	15		10
	Emeryci	1	3	1		35	5		18
	Uczniowie i studenci				4	64	1		14
	Bezrobotni					35			22
	Gospodynie domowe i inni					63			18
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		1		2	49	1		18
	spółce właścicieli prywatnych i państwa					36	9	2	31
	sekt. pryw. poza rolnict.				2	45	1	1	18
	prywatnym gosp. rolnym					15	26		29
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3			1	28	10	1	20
	501-750	1	4		1	33	8		21
	751-1000				1	47	3	1	28
	1001-1500		3	1		46	3		15
	Powyżej 1500 zł				3	54	1		13
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	2		2	31	9	2	21
	Średnie	1	1	0	1	34	5		23
	Dobre		1		2	52	4	1	17
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	5	7	2		26	3		37
	Raz w tygodniu	0	1		0	37	7	1	25
	1-2 razy w miesiącu	2			2	45	5		19
	Kilka razy w roku		1		2	49	3		10
	W ogóle nie uczestniczy				3	56	1		7
Poglądy polityczne	Lewica				4	30	2		4
	Centrum	1	1			54	5		13
	Prawica	0	1	0		48	3	1	33
	Trudno powiedzieć	2	2		3	22	11		22

Tabela 2 cd

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?								Liczba osób
		Samoo- obrona	Socjal- demokracja Polska (SdPI)	Sojusz Lewicy Demokra- tycznej (SLD)	Stron- nictwo Demokra- tyczne (SD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Inne	Trudno powie- dzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		1	1	8	1	1	1	1	16	526
Płeć	Mężczyźni	1	1	11	1	1	1	2	14	263
	Kobiety	0	1	5	1	1	1	0	19	262
Wiek	18-24 lata						2		21	78
	25-34		1	6		1	1		15	99
	35-44	3		5		3		2	11	70
	45-54			7	1	1		2	18	85
	55-64			12	2		3	3	13	95
	65 lat i więcej	2	3	17	1			1	19	98
Miejsce zamieszkania	Wieś	2		8		1	1	2	23	180
	Miasto do 20 tys.		1	9	3	2			19	58
	20-100 tys.		1	8	1		1	1	14	106
	101-500 tys.		1	8				1	14	89
	501 tys. i więcej mieszk.		1	8		2	4	2	7	93
Wykształcenie	Podstawowe	1		9			1	1	22	114
	Zasadnicze zawodowe	1		9			1	1	19	108
	Średnie	1	1	6	1	1	1	2	15	201
	Wyższe		1	10	1	3	2	2	11	103
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		1	7		2	3		14	62
	Średni personel, technicy			4				5	18	25
	Pracownicy adm.-biurowi			9	2	6	4		13	35
	Pracownicy usług								21	35
	Robotnicy wykwalifikowani	2	3	7	2		3		15	53
	Robotnicy niewykwalifik.			3				7	30	28
	Rolnicy	7		6					16	20
Pracujący na własny rach.			13		8			5	15	
Bierni zawodowo	Renciści			6				4	9	27
	Emeryci	2	1	19	1			1	13	121
	Uczniowie i studenci								17	58
	Bezrobotni								43	22
	Gospodynie domowe i inni			6				3	10	26
Pracuje w:	inst. państw., publicznej			9	1	2			16	81
	spółce właścicieli prywatnych i państwa			3					18	45
	sekt. prywat. poza rolnict.	1	1	5	1	2	5	2	15	108
	prywatnym gosp. rolnym	6		5				4	15	25
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	2		1			1	2	30	95
	501-750	3		12		1	1	2	12	66
	751-1000			8		1		1	11	110
	1001-1500		1	14	1		3		13	84
	Powyżej 1500 zł		1	12	1	1	1	2	11	90
Ocena własnych war. mater.	Złe	3		6			1	3	18	58
	Średnie	1		9	1		0	2	22	226
	Dobre		2	8	1	2	1	0	11	242
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3		2					16	33
	Raz w tygodniu	0	1	5	1	0	1	1	20	258
	1-2 razy w miesiącu			3		1	1	1	21	70
	Kilka razy w roku	1	1	17	1	1		1	12	89
	W ogóle nie uczestniczy	2	2	15		2	3	4	6	75
Poglądy polityczne	Lewica	1	4	37	2	1	4	1	10	98
	Centrum	1		3	1	1	1	2	19	158
	Prawica	1		0	0	1		1	10	186
	Trudno powiedzieć			1		1		1	34	84